

Nr 72.

Av herrar **Andersson** i Falkenberg och **Lindqvist** i Halmstad, *angående anslagen till befrämjande i allmänhet av slöjderna.*

För ett vart av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 har riksdagen anvisat till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri 8,000 kronor, till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk 9,500 kronor, till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena 21,000 kronor och till reseunderstöd åt andra tekniker än bergstekniker 7,500 kronor. I skrivelse till Kungl. Maj:t av den 13 juli 1931 har styrelsen för Sveriges hantverksorganisation hemställt om höjning av anslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri till 18,000 kronor. Häröver har kommerskollegium i skrivelse av den 27 augusti samma år yttrat sig och föreslagit, att ifrågavarande reseunderstödsbelopp för budgetåret 1932/1933 måtte upptagas med oförändrade belopp. I statsverkspropositionen för innevarande år har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga reservationsanslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, nu 21,000 kronor, reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, nu 8,000 kronor, reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk, nu 9,500 kronor, och reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, nu 7,500 kronor, utan angivna belopp.

I anslutning till vad som sålunda förekommit tillåta vi oss anföra följande. Först ber jag att få fästa uppmärksamheten vid vad kommerskollegium anför i ärendet, nämligen att en ökning av anslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri är synnerligen önskelig och av behovet väl påkallad. Detta gäller ock de övriga tre grupperna av reseunderstöd. De successiva mindre ökningarna, som genomförts under de senare åren, ha ej ens på långt när återfört anslagen till den storlek de ägde omedelbart före världskriget. »Den skärpning av konkurrensen, som detta krig medfört, torde dock», fortsätter kommerskollegium, »hava föranlett ett ökat behov av studier såväl utom landet som därinom, i senare fallet särskilt medelst genomgående av yrkeskurser och skolor. Den rådande allmänna depressionen måste givetvis medföra en skarpare konkurrens på världsmarknaden och behov att genom nya rationaliserings-

åtgärder stärka konkurrenskraften. De av depressionen i vårt land framtvingade driftinskränkningarna och minskningarna av personal torde också under närmaste tiden bereda ökade tillfällen för de svenska yrkesmännen att ägna tid åt studier utom eller inom landet.» Kollegium anför ytterligare att sålunda mycket starka skäl föreligga, icke blott för ett vidmakthållande utan även för ytterligare utveckling av ifrågavarande understödsverksamhet. Detta har också upprepade gånger under senare år vitsordats av vederbörande departementschefer vid föredragning av kollegii anslagsäskanden för ifrågavarande ändamål. På grund av anbefalld sträng återhållsamhet i avseende å anslagsäskanden till innevarande riksdag har emellertid kollegium ansett sig förhindrat föreslå någon förhöjning, men förordat reseunderstödsanslagens upptagande med oförändrade belopp.

På det livligaste vilja vi instämma i vad kommerskollegium i ärendet anför. Många yrkesutövare äro förvisso i behov av dylika reseunderstöd för att över huvud taget erhålla möjlighet göra vare sig in- eller utländska studieresor. Redan de hittills under de senaste budgetåren anvisade anslagen för detta ändamål ha visat sig vara otillräckliga, och enligt vad vi erfarit ha många duktiga hantverkare på grund av knapphet i medel icke kommit i åtnjutande av sökt understöd och därför måst avstå från bland annat deltagande i kurser, som för dem och deras produktion skulle varit av ovärderlig nytta. Dessa svårigheter för yrkesmännen att göra några studieresor torde under nu rådande konjunkturen bliva stegrade, samtidigt som konkurrensen, enligt vad kommerskollegium redan påvisat, skärps. Att då försvåra dessa möjligheter än mer genom att helt och hållet indraga de hittills brukliga anslagsmedlen synes mig vara mindre väl betänkt. Snarare borde man söka att, såsom hantverksorganisationen mycket riktigt framhållit, öka dessa understöd för att dymedelst i viss mån motverka depressionens skadliga verkningar.

Vad som här anförts gäller samtliga här nämnda grupper av näringsidkare, verkmästare och förmän, arbetare och tekniker. Sådana förhållandena äro på världsmarknaden för närvarande torde det för övrigt vara ganska svårt för yrkesmännen och måhända speciellt arbetarna att erhålla arbetsanställning i utlandet för vidare yrkesutbildnings ernående. För en självständig företagare däremot, således idkare av hantverk och annan mindre industri, torde dock större möjligheter för inhämtande av erfarenheter på yrkesområden i utlandet förefinnas, då det här icke blir fråga om att taga någon arbetsanställning utan fastmer göra tillfälliga studier inom olika företag, allt givetvis i den mån sådana öppnas för honom. Lyckligtvis finnas dock goda möjligheter för förvärv av ökade yrkeskunskaper och yrkeskicklighet för såväl idkare och verkmästare jämte förmän som ock arbetare i vårt eget land, och böra dessa möjligheter kunna i än högre grad utnyttjas än vad som hittills skett. Då i våra dagar pågå omfattande undersökningar angående åtgärder gentemot bekämpande av arbetslösheten och däribland speciellt ungdomsarbetslösheten, synes det oss som om man genom

ett slopande av hithörande sedvanliga reseunderstöd för studier i själva verket motarbetar de planer, som delvis framskymtat ifråga om särskilda kurser för arbetslösa. Fastmer borde en höjning av hithörande anslag ske, men på grund av vad kommerskollegium anförte och föreslagit, vilja vi för vår del instämma i kommerskollegii yttrande om ett bibehållande av anslagens storlek.

På grund av vad som sålunda anförts tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga de i den ordinarie anslagstiteln »befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingående reservationsanslagen, nämligen

reservationsanslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena med.....	kronor 21,000
reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri med	» 8,000
reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk med	» 9,500
och reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering, med	» 7,500.

Stockholm den 20 januari 1932.

Anders Andersson,
Falkenberg.

Axel Lindqvist.

